

БРОЈ 10 ЛЕПТА

„Народ“ излази свакога дана по подне.

Штампарииа се налази у ул. Леонтос-ту-Софу бр. 13.

Власник

КРСТА Љ. МИЛЕТИЋ

НАРОД

Рукописи се не враћају.

Огласи и белешке наплаћују се по погодби.

Редакција је у улици Булгароктон бр. 59.

Главни уредник
ДРАГ. С. ГОГИЋ

РАД И НОВО ВРЕМЕ

Садањи рат, усред једног врло културног живота, развио је, тако рећи, у борбу све снаге које је у свом напретку однеговао. Било под страшним пробама у којима су имале да покажу своју способност за живот, било у напрезању за добијање победе, многе ће установе, а у најдубљим коренима, изаћи тако измењене, како се никако није могло предвидети према њиховој ранијој еволуцији.

С обзиром на ове пертурбације и ноге узрочности, које ће се у друштвеним и другим односима сталожити, не може се никаквом екстраполацијом тога ствари, који је до рата текао, јасно и сигурно предвидети оно, што ће бити после рата. Нарочито пред нама Србима све је у знаку неизвесности.

Зато је у овом времену прорицање будућности неблагодаран посао, и зато се оно и своди на своју најнижу врсту.

Међутим, ако се и у којој земљи будућност може назрети, то ће без сумње бити Енглеска. Она је узела најактивнијег учешћа у свима манифестацијама овога рата, подносећи му све тегобе, прилагођавајући, са извесном поступношћу, све своје огромне живе силе ње-

говим циљевима, док су ипак сви изгледи, да ће овај рат на њој оставити најмање хромог, болесног и привременог. Неки дакле њени синови могу већ донекле да назире облике новог живота. И ако ова назирања неће моћи задовољити научне духове, изнећемо мишљење лорда Лејверхелма, саопштено једном сараднику „Observer“-а, о будућим односима између Капитала и Рада у Енглеској.

Лорд Лејверхелм сматра за поуздано, да кад дође мир, радници неће бити вољни да се врате на зараде и начин живота, који су били пре рата.

Рат је изменио многе ствари; проширио нам хоризонт; указао нам на нова становишта; раширио нам многе погледе; унео радикалне измене у наше социјалне, индустријске и трговачке системе. Можда ће која од ових измена бити пролазна; али најважније међу њима, оне нарочито које се односе на норму зараде и начин живота, остаће без сумње, а можда ће се и даље развијати.

И ако ће доласком мира пресахнути многи послови — фабрике муниције и томе слично — у којима сад налазе употребе многе хиљаде како стручних тако и

нестручних радника, важно је констатовати, да су високе плате, које радници сад примају, унеле у наш индустријски и социјални систем не само вишу стопу наднице, већ и виши степен живота и угодности.

Једни, највећи део, окусили су и уживали први пут сласт живота, потпун плод рада; други су доспели до вишег нивоа, његових уживања и преимућстава; они ће се борити да остану на тој висини и, ако је могуће, да иду и даље. Ту тежњу потпуно одобрава лорд Лејверхелм. И ако се, вели он, после рата буде покушало, да се Рад понизи опет до на степен са кога се је сад уздигао, то би била не само једна вратоломна економска грешка, већ и политика слична злочину против цивилизације и човечанства.

Лорд Лејверхелм јасно предвиђа, да ће се морати приступити најопширнијој реорганизацији и преправци енглеског индустријског система, чим се војска буде распустила и милиони људи врате слободном грађанском животу и продуктивним пословима. Подела рада међу мушким и женским — услед пустоши рата без сумње ће се повећати број запослених жена, — одређивање њихових сфера рада и награда, такође су проблеми, који ће се за цело решити.

Решење ових и сродних проблема биће у толико лакше наћи, ако одмах будемо имали на уму, да се основни принцип, на коме почивају односи између Капитала и Рада, има у будуће гледати у новој светлости и примењивати на други начин. Таквим само радом могуће је отклонити оне грађанске ратове, што се зову штрајковима. Другим речима, биће потребно, да би Рад био осигуран, директно, лично, правично учешће радника у заради предузећа, у коме је ангажован, наравно у додатку обичној недељној заради.

Лорд Л. има највише поверења у само учешће радниково у предузећу. И ако има изузетака, правило је, да тако звано учешће у добити своди се искључиво на једну гратификацију, чији износ зависи од добре воље, племенитости и човекољубивости послодавчеве. Оно је добровољни дар, а не заслужена награда за утрошену енергију, ревност и умешност.

У случају поступног присвајања капитала од стране радника, овај добија неприкосновено специфично лично учешће у послу, које може из године у годину да расте; тако да развијајући енергију, умешност и ревност у корист предузећа, он прво има користи учествујући у добитку, а друго осигурава себи будуће накнадне кори-

сти за године које имају доћи. Није од најмањих тих користи осигурање сталности његовог положаја, зајемченост помоћи у старости и одагнање тужне слике азила ван сфере његових свакодневних брига. Јер учешће у предузећу даје раднику прилику и принуђава га, да корисно употреби своју уштеду и тиме га привикава штедњи.

ЗВЕЗДИЦЕ

Пронађен је начин, да се докаже да ниједна држава није ништа потрошила за време рата. Пронашао га је један Француз, али само незнам: зашто га је назвао: simplex? Ако је тако што просто, шта је онда заплетено? Гаргантуа

ФИНАНСИЈЕ

У месецу јулу (п. н.) порез на зараде и користи од рата донео је у Италији 39,793.746 лира, а, на супрот томе, приход од војнице опао је у истом месецу за 3 милиона лира, што све јасно показује све веће напоре, што их чини Италија, да би припремила средства и располагала људима за даље вођење рата.

Приходи железница за првих десет дана месеца јула изнели су око 40 милиона лира. У финансијској години, која је закључена 31 јуна, приходи од железница повели су се на суму од 984 милиона, што чини око 300 милиона лира више према ранијој години.

ВОЈВОДКИЊА ОД ПАЛИЈАНА ОД СТЕНДАЛА

— ИЗ ИТАЛИЈАНСКИХ ХРОНИКА —

2.)

Врата му буду отворена и позову га да узме учешћа у гозби; али после неколико збуњених речи, он позове Мартучиу да се дигне и да пође са њиме. Док је се она уздржавала, узбуђена и предвиђајући шта ће се десити, Капече јој приђе и узев је за руку покуша да је одведе. Кардинал, у чију је част давана вечера, живо се одупре њеном одласку.

Између Кардинала и Капечеа отпоче жива свађа. Кардинал који је имао на себи обично одело тргне мач. Капече уведе своје оружане људе. Али су ови већином били Наполитанци и када познатише Кардинала они вратише мачеве у корице и дадоше се на стишавање свађе.

За време ове забуне, Мар-

тучија је била успела да побегне и ако ју је Капече држао за руку. Чим је овај приметио да је нестало он пође да је тражи а сви његови људи пођоше за њим.

Пошто је се све ово дешавало ноћу, већ сутрадан проносили су се најразноврснији гласови о борби између Кардинала и Марсела Капече. Војвода од Палијана, командант војске, држао је да је ствар била много озбиљнија и како није стајао у најбољим односима са својим братом министром, он још те ноћи нареди да се ухапси Ланфранки, а сутра дан још буде ухапшен и сам Марсел Капече. Затим се увери да нико није изгубио живот и да су та хапшења само повећала скандал који је највише шкодио кар-

диналу. Журно су пуштени у слободу сви похапшени, а сва три брата се састадоше да се договоре како ће цела ствар бити угушена. Из прва судржали да ће успети; али, већ трећег дана цела ствар допре до Папе који одмах позва своје нећаке и укори их само како је то могао један богобојажљив човек као што је он био.

Пет дана после тога био је скуп многобројних кардинала и свети отац први отпоче разговор о овом догађају; прво је упутио питање кардиналима како су смели да га о томе не извести:

— Ви ћутите! међутим скандал додирује ваше свето достојанство. Кардинал Карафа је се усудио да се на јавном месту појави у световном оделу и са мачем у руци. У ком циљу? Да отме једну ниску куртизанку!

Може се замислити каква је мртва тишина владала после

овог напада на првог министра. Али је тада остао доследан својим врлинама.

— Слабост мојих година, рече он, и брига за вером у којој као што знате мислим да угушим све злоупотребе, биле су ме навеле да своју световну власт поверим својим нећацима; они су је злоупотребили и ја их за навек отерујем од себе.

Затим буде прочитано једно решење по коме су нећаци били лишени сваког достојанства и протерани у најбеднија села. Кардинал први министар био је протеран у Чивиту Лавенчију, војвода од Палијане у Соријано а маркиз у Монтебело. Услед овог решења, војвода од Палијана губио је своје редовне додатке који су износили седамдесет и две хиљаде пиастра (више од једног милиона у данашње доба).

Није могло бити ни речи о каквом одупирању; нећаци су

имали против себе цео Рим, који их је мрзео.

Војвода од Палијана, са којим од Алифа, његовим зетом оде да се настани у селу Соријану док је војводкиња са својом свекрвом отишла у селашце Галезе, на две миле од Соријана.

Марсел Капече био је отишао са војводкињом у прогонство и остао у њеној држави. Војводкиња је била неућешна јер је папа био толико стар да је била уверена да ће умрети пре него што се стиша и опрости својим нећацима.

Усред тих недаћа деси се нешто што је на несрећу војводкиње и самога Марсела Капече показало да га у Риму није била чиста љубав повела за Мартучиом.

Једног дана када га је војводкиња била звала да му изда неку наредбу, он се нађе сам са њом што се није до-

ЖЕЉА ЗА МИРОМ

Берн, 4. августа

«Белринер Тагевахт» сазнаје из врло озбиљних извора, да су цар Карло, председник владе фон Сајдер и министар спољних послова граф Чернин дуго убеђивали канцелара Михаила, за време његовог бављења у Бечу, у потреби да се мир одмах закључи. Канцелар је у осталом могао је и сам у Бечу констатовати општу и живу жељу, да се у најкраћем времену престане са непријатељством. Али како он сам није могао у томе ништа одлучити он је позвао графа Чернина у Берлин, да тамо изложи двору аустројско гледиште.

ДНЕВНА ПОЛИТИКА

Солун, 4. августа.

На страну целога света, у борби против пруског империјализма, пришла је још једна велика земља, Кина. Ма како се судило о њеном активном учешћу у овом рату, ипак је њена објава рата Немачкој један од догађаја, који ће за Немачку имати најтежих, управо очајних последица. Немачка индустрија и трговина које су, нарочито од времена боксерског устанка, добиле препондерантни утицај у Немачкој Царству, створиле су тамо неизмерна блага и имања. Огромне банке и фабрике, силно организована трговачка предузећа довели су дотле да је Немачка претила да економским и политичким утицајем, који отуда излази, готово потпуно завлада Кином. Та немачка тежња већ је давно престала да буде само империјалистички сан; она је већ била пред остварењем.

Зато ће кинеска објава рата бити примљена у Немачким индустријским, трговачким и новчаним круговима са највећим узбуђењем, можда већим него што је било после уласка Америке у рат. Упро-

пашћена будућност Немачке у кинеском царству изазваће велику реакцију у схватањима кругова који у ствари управљају Немачком и извесно ће бити један од јаких елемената који ће утицати на одступање од многих немачких захтева и натерати немачку владу на сасвим другачије изјаве, него што је био последњи канцеларов говор у Рајхстагу.

У немачкој штампи, нема сумње, почеће се са потцењивањем овог свог новог непријатеља. Тврдиће се да Кина ни уколико неће изменити војничку ситуацију и поновити много речи, које су речене за Америку. Али ће брзо, врло брзо пробити глас разума, глас стрепње и глас непријатне слутње о упропашћеној будућности Немачке.

SIMPLEX

Париз, 4. авг.

«Пти Паризијен» објављује један куриозан чланак индустријалца Андре Ситрена. Чланак се тиче финансијског проблема после рата. Тај би проблем могао бити решан стварањем једне интернационалне монете, која би се звала simplex. У свакој земљи основала би се по једна Народна Банка, која би добила право да емитује ову интернационалну монету по принудном кур-

су, а чија би вредност била заснована на укушном кредиту свих народа заједно. Свака би држава добила од ових simplex-а извесан број, који би одговарао њеним жртвама у рату а све би државе имале да повуку из циркулације све новчанице емитоване за време рата. На тај начин ниједна држава не би имала ратних трошкова и тако би спасла пореске обвезнике да не буду смрвљени под теретом.

КРАТКЕ ДЕПЕШЕ

Берн. — Канцелар Михаил, министар спољних послова Килман, државни подсекретар Штум и вице канцелар Хелферих данас су отишли у главни штаб, где ће се одмах држати једна политичко-војничка конференција.

Амстердам. — Један немачки аероплан спустио се у Тексолу у Холандији. Пилот и један војник су интернирани.

Петроград. — Америчка мисија, која је била у Русији, обећала је при повратку, да ће рукој влади указати обилату финансијску помоћ и да ће је снабдети локомотивама и вагонима.

ДУНАВСКО ПИТАЊЕ

Берн. — 4. августа

Пут бугарског председника владе Радославова, по централним државама у вези је са конференцијом, коју ће, за неки дан, држати преставници Немачке, Аустрије, Маџарске, Бугарске и Турске. Та ће се конференција бавити решењем дунавског питања.

У РОПСТВУ

Париз, 23. јула

„Балканска Агенција“ јавља:

Према информацијама из извора неутралне дипломатије, има преко 7000 угледних Црногораца данас интернираних у разним местима у Аустрији и Немачкој.

Стање већине ових несрећника бедно је, јер су још у истом оделу које су имали кад су похватани пре годину дана; многи су остали потпуно без обуће.

Сви су они или старци или сувише млади људи. Иначе су се људи способни за оружје већином придружили Србима за време знаменитог повлачења. Интернирано је и око две стотине жена.

ШПАНСКА КРИЗА

Мадрид, 4. авг.

Према вестима из Барселоне и Билбао ситуација се поправља. Возови од Мадрида према граници саобраћају нормално. Краљ је у Сантандеру. Његова околина је убеђена, да ће енергичне мере, које је влада предузела, бити довољне да се заведе ред.

Посланици крајње левице били су противни генералном штрајку, што је доказ да политичка агитација у Шпанији нема везе са радничким покретом.

ЈАПАН И АМЕРИКА

Лондон, 4. авг.

Дописник „Дејли Мела“ у Њујорку јавља да је у једно америчкопристаниште стигао принц Иши који припада јапанској мисији у Америци. У говору који је држао при искрцавању, принц Иши је рекао: „Идемо у Вашингтон да председнику Вилзону и америчком народу предамо поруку братства, поверења и радости. Јапанци су увек на страни Сједињених Држава да створе свету место у слободи и правди.“ „Њујоршки свет“ придаје велику важност овој мисији, од које се

очекује да ће релативно сати питање о кооперацији јапанске војске и морине у садашњем рату тиме што ће почети помагати Русију.

РАДНИЦИ У РАТУ

Лондон, 4. авг.

Г. Лојд Џорџ, говорећи јуче на закусци у Доњем Дому, којој је био гост г. Холман, председник министарства Ногог Јужног Уелса, рекао је: „Знатно дугујем радницима наше земље не само за учешће у борбама против непријатеља, већ и за велико дело које су овде учинили, припремив нас не само да под једнаким условима изађемо пред једног врло опасног противника, већ и у надмоћности.“

Ми смо задобили великих победа, а не треба никад да заборавимо, да за војничке подвизе, које сад држимо, имамо да захвалимо раду оне, у почетку рата та о мале, војске — војске која је сад постала једна од најмоћнијих на бојишту — и која у овом моменту води велику офанзиву и потискује једну од најобученијих, најпремљенијих и најискуснијих војска у Европи миљу по миљу.

Немојмо ни најмање потцењивати оно што смо урадили. Зато имамо да захвалимо не само умешности наших генерала, способности наших официра и ваљаности трупа, већ и умешности и вештини радника у нашим фабрикама.

Ниједна народна класа није толико урадила за победу савезника колико енглески радници.

Ми се боримо за једну ствар, без које све остало у радничком програму нити се може добити нити има вредности. Нема ништа у радничком програму што би могло бити извести, ако би Савезници изашли побеђени из ове борбе. Радници у Аустралији потпуно увиђају то, и то је разлог, поред великог осећања сродства са овом земљом, што је аустралијско радништво послало стотинама хиљада храбрих трупа, да се боре у Европи.“

гађало два пута у години. Када виде да нема никога у сали у којој га је војводиња примала, Марсел стаде, непомичан и збуњен. Он оде до врата да види да ли нема кога који би могао прислушквати из оближње сале и онда се усуди да јој овако говори:

— Госпођо, немојте се бунити и немојте примити са срдном чудне речи које ћу изговорити пред вама и ако је то дрско. Већ одавна ја вас вољем више него свој живот. Ако сам се усудио да као љубавник гледам на вашу божанствену лепоту, нетреба за то кривити мене, него надприродну силу која ме на то гони и која ме узрујава. Ја сам на мукама, ја горим; ја нетражним лека од пламења који ме сагорева, него само вашу благонаклоност према једном неповерљивом и умилном слузи.

Војводиња је била изненађена и огорчена:

— Марселе, одговори ми она, чега си видео код мене што би те могло ободрити да тражиш моју љубав? Јели мој живот, јели мој разговор толико одмакао од правила пристојности да би мислио да имаш права на такву дрскост? Како би могао да помислиш да би се дала теби или ма ком другом човеку осим мога мужа? Ја ти опраштам што си ми рекао јер сматрам да си занешењак; али пази се да не обновиш своју грешку јер ћеш бити кажњен и за прву и за другу дрскост.

Војводиња се удали јако озлојеђена; и доиста Марсел је био необазрив: требало је се дати проникнути а не говорити.

Али се ствар развила сасвим другаче од онога што је он очекивао. У сеоској самоћи, горда војводиња од Палијана није могла да се уздржи а да све то не повери сво-

јој фавориткињи Дијани Бранкачио. Ова је имала око тридесет година и била је обузета најјеснијим страстима. Имала је црвену косу (историчар се враћа више пута на ову околност у којој изгледа налази објашњење за лудост Дијане Бранкачио). Она је необуздано волела Домницијена Форнари, племића који је био у служби маркизе од Монтебела. Она је хтела да се уда за њега али маркиз и маркиза од Монтебела нису на то пристајали и то је била несавладљива брана.

Било је само једног излаза: задобити протекцију војводе од Палијана, старијег брата маркизовог, а Дијана је гаила наде да ће то постићи. Војвода је поступао са њом више као са рођаком него као са слушкињом. И ако је војвода искоришћавао свој положај као какав младић ипак је волео и своју жену којој није

био ни најмање веран и није могао да јој одбије једну молбу ако би је ова учинила.

Признање које је маркиз учинио војводињи личило је тамној Дијани на неку нечувену срећу. Њена је госпођа била дотле толико исправна да је она већ губила наду; да да је само и њу могла да обузме каква страст, да је могла да погрешни, онда би јој Дијана била сваког часа потребна а ова би могла све да постигне код једне жедне чије би јој све тајне биле познате.

На место да говори војводињи најпре о њеној дужности према самој себи а затим о опасностима којима се излагала, Дијана заведена својом страшношћу, говорила јој је о Марселу онако исто као што је у себи говорила о Домицијену Форнару. У дугим разговорима које су водили у самоћи, она је сваког дана налазила начина да потсети вој-

водињу на лепоту једнога Марсела који је био тако жалостан. Дијана примети с усхићеношћу да је војводиња поклањала све већу пажњу и све веће поверење. Она не пропусти ни то да обавести Марсела о свему што се дешавало. За време великих врућина, преко леа војводиња се често шетала по густим шумама које окружују Галезе. Пред вече, она је одлазила на дивотне висове који се налазе усред тих шума и одатле под тихим поветарцем, посматрала море које се види на две миље даљине.

Не огрешивши се о строге законе етикеције, Марсел је могао да се нађе у тим шумама; говорило се да се онту крио и појављивао се прећ војводињу само кад је она већ била добро расположена Дијаниним говором. Оза је давала знак Марселу.

ЗВАНИЧНИ ИЗВЕШТАЈИ

ФРАНЦУСКИ КОМИНИКЕ

На француском фронту у Белгији, после артиљериске припреме, Французи су пред вече извршили напад заједно са британским шрупама. а малим губитцима пешадија се дочепао немачких положаја на рзним тачкама пута који везује Стенрет и Диксид и заузела све објекте. Прешавши Стенбах, Французи су напредовали на десној страни реке у контакту са својим савезницима.

Јужно од Еле, једним јаким нападом, Французи су постали господари целог система ровова, које су Немци упорно бранили, на фронту од једног километра чешири против напада, које су извршили Немци на нове француске положаје, потпуно су одбијени. Заробљено је 120 људи од којих је један официр.

У области Монимана Иртбиз Французи су такође напредовали и заробили 20 заробљеника.

У току француских напада на сектору Еле и Иртбиза, француски авијатичари, и поред рђавог времена, летели су врло ниско пратећи пешадијски напредак и тукући из близа немачке заклоне и резерве. — Авијатичари су прошле ноћи и јутрос врло јако бомбардовали немачке логоре северно од шуме Утилст, нарочито станицу Лихтервелд.

Извештај од 23 сата. — У Белгији је настављен са успехом француски напад. Источно од Штенчека, у вези са британским трупама француска пешадија је заузела све немачке по-

ложаје. Више од 300 заробљеника са 4 официра као и многи материјал пали су у француске руке.

Немци су запалили катедралу у Сен-Кантену и она гори већ више сати.

ЕНГЛЕСКИ КОМИНИКЕ

Јутрос рано савезничке су трупе понова нападе на широком фронту источно и североисточно од Ипра. Било је тешких бораба али смо ми напредовали на свима тачкама. — На фронту битке код Ланса одбијена су три непријатељска против напада на наше нове положаје. Гомилање непријатељских војника у близини Сент Огиста растерано је ватром наше артиљерије.

Доцније. — Јутрошњи савезнички напади на фронту од 9 миља, северно од пута Ипр-Менен трајали су целог дана. На левом крилу француске трупе напредовале с једне и с друге стране пута Зид-Шод-Диксид и отерале су непријатеља са врха једне висоравни између канала Изера и Мартјеверта. Оне су заузеле и мостобран на Ери Граштему.

На центру енглеске трупе су брзо добиле своје прве објективне и, настављајући своје напредовање, заузеле су село Лангемарк. Оне су се наместиле у једноме систему немачких ровова, који је био њихов последњи објектив за данас. На десном крилу стално се води борба око заузећа платоа северно од пута за Менен.

Непријатељ се одупирао нашем напредовању, вршећи без пре-

станка против напада са знатним снагама. Вечерас су непријатељски напади у овој околини слоњени ватром наше артиљерије. Број савезничких заробљеника прелази преко 1800 са 18 официра. Узели смо и неколико немачких топова. — После подне наше су трупе опет напредовале источно од Лоса. Број заробљеника на јучера шњем нападом фронту износи 896 војника са 22 официра.

ДОГАЂАЈИ

ЈЕДАН КОНЦЕРАТ.

И идући петак, 11. августа даваће у Синема Палас у Солуну оперски Певач г. Лулдас, награђени конзерваториста на конзерваторијуму у Милану, један концерат уз суделовање наше музике Краљеве Гарде. Карте за концерат могу се купити у књижари Нилзон (Венизелосова улица) у хотелу Сплендид и у Синема Палас.

ЈОШ УВЕК.

У Волосу је полиција нашла, у кући неког Хаџи Василија, бившег председника тамошње једне лиге епистрата, знатан број манлихерових пушака и велику количину муниције.

„ЗУЛУМЋАР“

У недељу 6 августа играће се у позоришту „Тоша Јовановић“ омиљена и успела Ђоровићева босанска слика „Зулумћар“, комад у три чина с певањем. Г. Гошић игра своју врло добру улогу, Селима а Емину г-ђица Јовановићева.

ОГЛАС

За менаџу полицијских чиновника потребна је одмах добра куварица — Српкиња. —

Плата добра стан и храна. Јавити се у канцеларији владиних комесара.

НАЈНОВИЈЕ ВЕСТИ

—:

ЊУЈОРК. — Јавља се да је отпочела судска истрага против Кајзера за крађе, за убиства, за паљевине и за завере и корупције, организоване против неутралности и достојанства државе Мисииси у Сједињеним Државама.

Женева. — Немачки посланик Ведел, у једном чланку у „Арбајтер Цајтунгу“ пише: „Већина немачког народа, жудна за миром, поздравља с одушевљењем претварање Алзаса и Лорена у федеративну државу, у којој ће само становништво решити хоће ли бити републиканци или ће остати монархисти.“

Штокхолм. — „Социјал Демократ“, орган Брантингов објављује једно писмо из Немачке, по коме се може констатовати да у Немачкој није било никакве промене у демократском смислу. Још једнако управљају земљом конзервативци, јункери и пангерманисти, преко војничке највише команде. Влада и канцелар не доносе никакву важнију одлуку а да не питају Хинденбурга и Лудендорфа, који су стварни господари ситуације.

Париз. — Према једном телеграму из Њујорка, у једној изјави коју је дао листовима, г. Лансинг амерички министар спољних послова, излажући разлоге америчке владе да не да пасоше за конференцију у Штокхолму америчким социјалистима, тврди да влада у Вашингтону има извештаје који потврђују да је ова конференција само нова иницијатива немачке пропаганде, коју потпомаже немачка влада. Отворено држање америчке владе потпу-

но одобрава и председник Федерације Рада у Сједињеним Државама.

Петроград. — Бивши руски главни командант Николај Николајевић налази се са женом у живописном месту Чауре, близу Јалте. Живи повученим животом и највећи део времена проводи пишући мемоаре за које веле да имају велики историјски интерес. Тврди се да он спрема и историју царевања Николе II.

Берн. — Немачка влада решила је да учини неке концесије Пољацима, бојећи се нових завера. У том смислу већ се воде преговори између Немачке и Аустрије. Оне ће се сложити да створе један Регентски Савет од три најугледније пољске личности. Образоваће се и један кабинет и сасвим нов Државни Савет.

Берн. — Немачка штампа се са папних предлога, ипак, са више поверења враћа на штокхолмску конференцију. У листовима коментарису одлуку влада Споразума да не издаду пасоше социјалистичким делегатима. У оцени држања тих влада постоје више сасвим супротних гледишта.

Петроград. — Пишући о конференцији у Штокхолму, у једном од последњих бројева, орган Совјета каже: Реч сад треба оставити искључиво револуционарној војсци, за одбрану од непријатеља свих слобода које смо задобили. Доцније ће се говорити о миру и брасву.

Крф. — Холандски лист „Телеграф“ објављује један чланак који му је швајцарски професор, Др Рајс, послао из Солуна и у коме се описује бруталан и разбојнички начин којим Бугари воде рат. Према личним опитима професора Рајеа Бугари убијају заробљене и рањене војнике и пљачкају лешеве непријатељских им војника.

Ово тврђење једног швајцарског листа у једном најраспрострањенијем холандском листу, потврђује тезу коју је српска влада већ у више махова изнела пред јавно мњење целог света. (Пресбир)

ПИСМА ИЗ СРБИЈЕ

У војној пошти Врховне Команде налазе се писма и карте из Србије за ова лица:

Тоша Гавриловић од Рује, Београд.

Тихомир Грујић од Кате. Тихомир Гајић од Љубомира Гајића.

Цветко Говедаровић од Животе, с. Ракинци.

Чеда Газибарић од Милоша, Кришевац.

Чедомир Гавриловић од Даре, Рековац.

Чеда Гачић од Милице, Раковић.

Михаило Глигоријевић од Световара, Крагујевац.

Милан Грујић од Милојке Радосављевић, с. Заклопаче.

Милисав Глигоријевић од Станије Миловановић с Д. Комарице

Новак Грковић, од Синђе Ланово,

Предраг Говедаровић од Христине, с. Ракинац.

Панто Гобелић од Алексе Ж. Стефановића, Београд.

Обрад Главинић од Стојке, с. Шуме.

Обрад Гледић од Јелене, Београд.

Радомир Гајић од Стаменије, с. Рајковац.

Радомир Г. Петровић од Рад. Гајића, с. Бивоље.

Пера Гавриловић од Чедомира, Белановила.

Божа Јовановић од Кристине, Јагодина.

Тајасија Арнаутовић од од Лепосаве Милић, Београд.

Радомир Аћимовић од Милорада Чипић, Ашах.

Тихомир Аћимовић од Новке, Чачак.

Миодраг Поповић од Евице Косјерић.

Чедомир Благојевић од Јеше с. Церовац.

Теодосије Бошковић од Косаре из Крагујеваца.

Тодор Бојовић од Гвоздена Благојевића из Чачка.

Филип Ранковић од Јелене из Осипаонице.

Живан Брањковић од мајке Стане из Крагујеваца.

Чедомир Чолић од Војина из Трудева.

Цвијо Благојевић од Цветана Мевина из Јаребице.

Урош Бановић подофицир од Ангелине из Ст. Аџибеговца,

Петар Богдановић од Тодора из В. Мо-рог Луга.

Павле Бошковић од Црв. Крста.

Петар Бошковић од Методија Атанасијевића из Београда.

Павле Брањковић од Јуле из Крњева.

Павле Батовљевић од Радована из Кујића.

Панта Богдановић од Славољуба из Брестовића (Гроцка

Иван Акрап од Ленке из Београда.

Милан В. Јовановић од Наталије М. Михајловић учит. из Сарошаве.

Сретен и Јосиф Буљугић од Бојане из Ужица.

Стеван Брцковић (Брцковић) од Евице Стојићевић из Београда.

Спасоје Брашновић од Стеве Брачица из Крушевца.

Чедомир Благојевић од Црв. Крста из Крушевца.

Милутин Поповић цариник од Јулке из Београда.

Чедомир Белић наредник од Живојина из Причевића.

Петар Крстић од сина Михајла из Каира.

Михаило Симић од Милана Стефановића из Пожуна.

Милован Новић од Вукосаве Шаневић из Андријевице.

Милан Стојановић од Миле Обрадовић из Међулужје.

Живојин А. Милошевић од Славољуба Поповића из Београда.

Милутин В. Вуковић од Зоре из Ужице.

Никола Јовановић порезник од Варнаве из Београда.

Објен Гајић од Гаврила из Шарбана.

Милош Аксентијевић од Каје из Београда.

Милан и Миленко Павићи Бурђије из Дубља.

Панта Јовановић од Рује из Београда.

Писма и карте ових лица означена су под бројем 2906 до 2963.

МАЛИ ОГЛАСИ

Колекција за успомену.

Познати сликар Љ. Валић умножио је своје радове из српског повлачења кроз Албанију на дописним картама у платинотипији. Слике су врло укусно израђене. Серција од 8 карата за 1 драхму. Могу се добити у српској књижари М. Ристићеве, улица Ники бр. 35. поред мора.

СРПСКО ТРГОВАЧКО ДРУШТВО А. Д. СОЛУН

УЛИЦА ПОБЕДА БРОЈ 11 — НА КЕЈУ ДО БИОСКОПА „ПАТЕ“

Обавља све банкарске, трговачке и транспортне послове.

Врши обичне и телеграфске новчане исплате.

Врши на својој благајни мењање — размену свих новчаних монета по повољним дневним курсевима.

Прима транзитну робу у своје транзитне магацине — антрпоте у Солуну.

Прима новац на штедњу и чување.

Обавештења бесплатно.

У П Р А В А.

СРПСКИ ДУВАН ————— СРПСКИ ДУВАН

КОСТА ЧОМИЋ И ЛЕОН СТАВРИЋ

КОД „СРПСКОГ ВОЈНИКА“

ИГЊАТИЈЕВА БР УЛ. 133 (преко пута покр. чарш. до трамв. стан.)

Препоручује своје велико стовариште

*** СРПСКОГ ДУВАНА ***

и циг.-пап. свију врста, које продају по најбољим условима

Поред дувана у радњи се може добити и колонијалне робе као: шећера, кондезованог млека, разних конзерви, и т. д.

Зато се препоручује српским војницима — куририма — да неизоставно сврате у нашу радњу где ће моћи да се снабду свима потребама по најумеренијој цени.

Купцима дувана даје се проценат по погодби.

Част нам је ставити до знања српској војсци и српској публици, да смо у Солуну, морско пристаниште—кеј, улица Ники 35, отворили

СРПСКУ РЕСТОРАЦИЈУ

БЕОГРАД

где се кувају само српска јела, а нарочито недељом српска гибаница.

Потрудили смо се и набавили чиста природна вина талијанска, француска и грчка, такође и француски и грчки коњак.

Јела чиста српска са свињском машћу.

Препоручујући се српској војсци и публици, молимо је за посету.

С особитим поштовањем,

Ђура Васић трг. Београђанин
Васа Златаревић, ресторатер

РЕСТОРАН „КОЛУМБО“

— СОЛУН —

Улица КОЛУМБО број 13,
— до Главне Интендантуре.

Препоручује српској војсци, а нарочито онима, који долазе са положаја, своју одличну српску кујну у којој се кувају само српска јела и то на чистој свињској масти.

Увек има врло доброг хладног црног и белог вина. —

За посету моли

ЂУРА ЈОВАНОВИЋ, угоститељ.

ФОТОГРАФ

МИЛАН КРЧМАРЕВИЋ :: СОЛУН

ХОТЕЛ ПАРИЗ = СОБА БР. 55.

Јавља српској публици да врши СЛИКАЊЕ преко целога дана у хотелској башти по умереној цени. :: Нарочито се скреће пажња српским војницима, да је сликање на дописним картама врло солидне израде.

СРПСКА КЊИЖАРА М. РИСТИВОЈЕВИЋА

УЛИЦА НИКИ 35, — ПОРЕД МОРА

Препоручује српске књиге:

„Лазарица“, народна епопеја у 24 песме, др. 3' ; „Југославија“ др. 2.50; „Песме бола и поноса“ др. 2. ; „Венеричне болести“ др. 2. — ; „На капији будућности“, превод са француског др. 1.50; „На помолу“ др. 1.50; „Ружа“ др. 1.50; „Божеур“ др. 1.50; „Косово“, нар. песме др. 1. — ; „Сечање на отаџбину“ др. 1. — ; „Ратне песме“ др. 1. ; „Двеће“ др. 0.70; „Са српског фронта“ др. 0.50; „Беседе игумана Методија“ др. 0.50; „Антихрист“, интересно пророчанство др. 0.40; „Робовање“ др. 0.30; „Мишарска победа“ др. 0.30; „Свеске Тајне превратне организације“; „Српски календари“ 0.40. Речнике Стевовића: у фином повезу од платна српско-француски др. 6. ; француско српски др. 6. —, повезани уједно др. 10; мали цетни фотографисани у истом повезу српско француски др. 3, и француско српски др. 3. Граматике Петровића, оригиналне, метода Гаспај-Ото Саурер, српско-енглеске др. 7, српско-италијанске др. 7. Учитељ енглеског језика од Ђорђа Петровића, у тврдом повезу др. 5, а у меком повезу др. 3. Речник: српско-енглески и енглеско-српски повезан уједно у тврдом повезу, од Луја Кана, др. 4.50. Речник: за почетнике српско-француски и француско-српски од Серафимовића, др. 1.50. Дописне карте: са сликама повлачења српске војске кроз Албанију, колекција 8 комада др. 1. Романи: „Хања“ од Сјенкјевића, у српском преводу, Драхма 3. —.

ТАЛИЈАНСКИ МАГАЦИН

У УЛИЦИ ФРАНК 32

Отворен је талијански магацин и снабдевен војничким потребама — профантом.

Продаја искључиво савезничким трупама.

ПРОДАЈА У ТАЛИЈАНСКОЈ МОНЕТИ
а у осталој по курсу.

— УЛИЦА ФРАНК БР. 32 — СОЛУН —

ЈЕДИНА СРПСКА БЕРБЕРИЦА ЂУРЕ ПОПОВИЋА

У УЛИЦИ КОЛУМБО БР. 18 :: СОЛУН

Препоручује се сваком брату Србину као најсолиднија, како у погледу рада тако и саме чистоће. Посао се обавља брзо и лако по најновијим хигијенским прописима и правилима.

Моли за посету

Ђура Поповић, берберин.

ПРОДАЈА ДУВАНА

УЛИЦА АЛЕКСАНДРА ВЕЛИКОГ БРОЈ 4.

У БЛИЗИНИ ХОТЕЛ „ТЕЛЕГРАФ“ И ВОЈНЕ ЗАДРУГЕ

Отворио сам продавницу српског дувана-цигарета и цигар папира, исте продаваћу искључиво српској војсци и српском живљу. Стога скрећем пажњу свима војним куририма, који долазе у Солун ради снабдевања намирницама и дуваном, да изволе посетити моју продавницу ради набавке дувана, где ће добити велики рабат (од 50 до 100 динара 8 од сто, преко 100 динара 10 од сто, преко 500 динара и више по погодби).

У мојој радњи може се вршити промена новца са најповољнијим курсем.

Увек свој своје!

Споштовањем
Риста К. Стајић
трг. из Врање